

PREZENTĂRI DE FONDURI

Fondul personal General Ernest Broșteanu

CRISANTA PODĂREANU

Din cei 0,35 m.l. ai acestui fond am cules următoarele date biografice: Ernest Broșteanu (1869–1932) s-a născut la Roman și s-a îndreptat, de la o vârstă fragedă, către cariera militară. A absolvit Liceul Militar din Iași și Școala Superioară de Război, apoi a ocupat, de-a lungul vremii, funcțiile de director al liceului pe care l-a urmat, comandant al Corpului de Jandarmi, al celui de Grăniceri și inspector general al Infanteriei Regale.

În 1916, colonel fiind, intră în foc pe frontul dobrogean, unde este rănit grav. În 1917, preia comanda Diviziei XI, cu care duce lupte la Mărășești, iar în 1918 intră cu divizia sa în Basarabia având misiunea de a restabili ordinea. Această misiune încheiată, continuă opera de desăvârșire a Unirii, activând în numeroase societăți culturale.

Deși redus, fondul este foarte pitoresc, plin de brevete, diplome și fotografii ale generalului maiestuos, în uniformă de gală. Spicuim, dintre distincții, Ordinul militar „Mihai Viteazul“, cel al Legiunii de Onoare, cel al Stavroforilor Ortodocși ai Sfântului Mormânt, Crucea Comemorativă a Războiului 1916–1918 cu baretele „Carpați și Mărășești 1918“.

Faptele care l-au scos pe generalul Broșteanu din anonim, îndeosebi intrarea în Basarabia, în 1918, au fost urmate de un val de scrisori și telegrame de mulțumiri din partea Clubului Nobilimii Basarabene, Societății Culturale a Românilor din Basarabia, Ligii Culturale, Societății pentru Învățătura Poporului Român din Iași și altele:

„Domnule general, în timpurile neasemănat de grele prin care a trecut țara, când Basarabia era amenințată să piară sub anarhia dușmanului din năuntru, ați venit cu Divizia XI și grație tactului, energiei și spiritului Domniei Voastre, călăuzit numai de sentimentul dragostei de neam, în scurtă vreme ați adus pacea acolo unde mai înainte era anarhie și dușmănie. Ați făcut operă nu numai de distins militar, dar și de mare român. Pentru aceasta, recunoștința unanimă a întregii populațiuni basarabene va fi veșnic legată de numele Domniei Voastre, intrat de acum în domeniul istoriei Basarabiei. Ca o amintire a vremurilor istorice petrecute în mijlocul

nostru, noi, membrii Clubului Nobilimii Basarabene, vă rugăm să primiți acest album, asigurându-vă că, plecând din mijlocul nostru, duceți împreună cu Domnia Voastră recunoștința și inimile noastre calde de buni români. În dorința de a ne exprima profundul nostru sentiment de recunoștință către vitezele trupe ale Diviziei XI, venite din depărtatele văi ale Olteniei, spre a pune ordine și salva neamul românesc din Basarabia, vă rugăm să primiți din partea noastră suma de 20 000 lei cu rugăciunea să o înmânați Majestății Sale Regina României, spre a fi distribuită numai văduvelor și orfanilor rămași pe urma vitejilor militari din Divizia XI, morți pe câmpul de onoare în Basarabia. Cu stimă..." (urmează zeci de semnături)¹.

Alături de adresele și procesele-verbale cu care fiul generalului, dr. Raul Broșteanu, a predat Arhivelor Naționale și Muzeului Militar Central documente vechi și documente ale tatălui său, stau scrisori în limba franceză primite și trimise de Raul, Charles Eisenecker, inginer la Școala de Poduri și Șosele din București, și Ciril Chiriac Petrescu (despre ultimii doi nu știm ce legături au avut cu familia Broșteanu).

Interesante sunt un apel-afiș din 1923, tipărit în scopul unirii tuturor partidelor pentru stabilizarea țării, cuprinzând numeroase nume de politicieni notorii legați de evenimente de seamă, o scrisoare din 1930 a lui Gheorghe Brătianu către o persoană neidentificată și cartele de alimente din 1941.

Documentele acoperă o perioadă destul de lungă, ilustrând deopotrivă evenimente istorice și impactul acestora cu viața cotidiană a omului obișnuit.

U.a.: 28; 0,35 m.l.

Anii extremi: 1900–1976.

¹ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond personal General Ernest Broșteanu, dosar 3, f. 1.